

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta” este:
Joi și Duminică.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu lu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 22.

Duminica, 18/30 Martiu

1879.

Cu 1 Aprilie st. v. 1879 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fôiei nôstre, alu caroru abonamentu expira cu 31 Martiu st. v. 1879, se binevoiesca a si'lu renoi *de cu vreme*, deca voiescu cá diariulu se li se tramita regulatu. De la 1 Aprilie st. v. incolo diariulu se va tramite numai acelu domni, cari au binevoitu a-si renoi abonamentulu.

Domni noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprôpe* de loculu, unde locuiescu.

Prețulu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei” este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci. (Abonamentulu se primescu si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumerațiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redacțiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI” in Brasiovu.

Brasiovu, 17 (29) Martiu.

Pascile viitôrie voru aduce popôreloru diferite surprise. Noue nemaghiariloru din tierile aceste spre exemplu ni se promite proiectulu de lege pentru introducerea limbei maghiare in scôlele nôstre populare, care, se dice, cá inca inainte de pasci va fi desbatutu si negresitu si votatu de cátra diet'a maghiara, — ear' stateloru independente din Orientu si popôreloru de pe peninsul'a balcanica, li se pune in perspectiva unu nou arangementu intre marile poteri semnatarie ale tractatului de Berlin, cu privire la executarea acestuia.

Ori de câte ori este vorba de noua o actiune diplomatica a poteriloru europene, trebuie se ne tememu, cá nu cumva situatiunea cea si asia destulu de nesigura a popôreloru din Orientu se fia inca si mai multu ingreuiata si incurcata. Mai aprôpe de noi este Romani'a, la acést'a trebuie se ne gandimu antai, candu e vorb'a de constelatiunea politica din Orientu. Vedemu cu ce mari greutatea are a se luptá Romani'a numai spre a face, se 'i se recunósca ceea ce 'i compete in puterea tractatului dela Berlinu; vedemu câte pedeci se facu recunóscrei independintiei sale chiaru de cátra acele poteri, dela cari mai puçinu s'ar' fi asteptatu o asemenea atitudine: de aceea ne tememu cá nu cumva printr'unu nou arangementu intre marile poteri, facutu cu abateru dela decisiunile tractatului de Berlinu, se se nasca unu siru de complicatiuni nôue, cari se agraveze inca si mai multu positiunea statului romanu.

Unu asemenea arangementu se cöce acuma intre marile poteri cu privire la Rumeli'a de ostu. Tractatulu dela San Stefano sciea numai de-o Bulgaria mare. Congressulu a impartit'o pe acést'a in doue si a creatu, pe l'anga o Bulgaria autonoma, o Rumelia orientala, care se remana sub direct'a autoritate politica si militara a Sultanului. Acést'a fusese marea isbênda in contra politiceii russesci, cu care se lauda comitele Andrassy. Russii s'au supusu atunci hotaririi Congressului, dér' s'au supusu cu firm'a decisiune de a paralísá pe cali la-

terale planulu acestei separari a ambeloru Bulgariu.

Se potea prevedé, cá Russii voru pune tôte in miscare spre a duce ad absurdumu creatiunea Rumeliei orientale si ei si erau in positiune de a face acést'a, deorece pëna la terminulu ficsatu in tractatu ei remanu stapani peste bulgari. Multiamita agitatiuniloru russesci bulgarii astadi nu mai voru se scie, decatu de-o Bulgaria unita, cá cea din tractatulu de St. Slefano si 'si batu jocu de tôte incercarile ce se facu pentru organizarea Rumeliei orientale. Deunadi fu amenintata in Slivno chiaru si vieati'a nou numitului directoru financiaru alu Rumeliei de ostu Schmidt, si o telegrama mai noua a lui „Kr. Z.” dela 28 Martiu spune, cá Schmidt si-a si datu demissiunea si cá, ce este mai importantu, comissiunea internationala pentru Rumeli'a a decisu, a face aratare la cabinetu, cá nu este in stare a executá Art. 19 alu tractatului dela Berlinu.

Art. 19 adeca dice: „Comissiunea européna va fi insarcinata se administreze in intielegere cu Sublim'a Pôrta, finacele Rumeliei orientale, pëna la terminarea noiei organizatiuni.” Executarea acestui articulu a devenitu asia dér' cu totulu imposibila, din cauza negresitu a opositiunei ce-o întimpina ori-ce pasu alu comissiunei europene din partea poporatiunei bulgare, care earasi este sfatuita si condusa pe sub mana de autoritatile russesci.

Situatiunea ce se creaza prin acést'a este destulu de critica si amenuntiatôre. Scopulu Russiloru este, se demonstreze Europei cá fara ei nu se pöte sustiené ordinea in acele provincii. Celelalte poteri cu Angli'a in frunte voiescu se vedesca dincontra, cá ordinea se pöte sustiené si fara trupele rusesci si propunu ocupatiunea mixta a Rumeliei orientale, adeca ocuparea ei de cátra unu numeru anumitu de trupe ale mai multoru poteri.

Planulu ocupatiunei mixte se dice, cá are sianse de reesire si cá ar' fi intielesu cu elu si inalt'a Pôrta. Se va imbunatati ôre situatiunea prin acést'a? E fôrte greu a crede, cá unu conglomeratu de trupe englese, franceze, austriace si russesci, — cá-ci, se dice, cá Russi'a se invoiescu numai sub conditiunea, cá va participá si ea la ocupatiune — se pöta delaturá asia lesne greutatea, ce se contrapunu organizatiunei noiei provincie.

Un'a inse pare a fi siguru, cá unu arangementu se va face. Interventiunea principelui Bismarck pentru oper'a s'a nu va remané fara de efect. Se si anuntia, cá descoperirile lui Siuvalov a mai imblanditu pe cei dela Petersburg. Intrebarea este numai cá ce feliu va fi arangementulu, fi-va elu favorabilu pacii séu cá va fi isvorulu unoru noue si mai grave complicatiuni?

Cronic'a evenimenteloru politice.

Lumea vietuiesce astadi fôrte iute, nimicu nu se mai bucura de aceeași durabilitate cá mai inainte, tôte se invecnescu rapidu. Asia si tractatulu dela Berlinu, desi n'a implinitu inca nici unu anu, incepe a se invecni, se vestejesce inainte de vreme, fara a fi adusu nici unulu din fructele, ce se sperau dela elu. In acestu stadiu, pe care l'amu poté numi stadiulu primu alu invecnirii, a ajunsu tractatulu berlinesu si in diet'a Ungariei. D-lu Tisza l'a prezentatu inainte reprezentantiloru maghiari, cerëndu dela densii, cá se 'lu inarticuleze intre legile tierii.

„Opositiunea intrunita” si „Kossuthianii” s'au opusu din respoteri proiectului de lege, care cerea inarticularea tractatului dela Berlin. „Printr'o asemenea inarticulare, — dicea Desider Szilágyi, — s'ar' stabilí o legatura strinsa de statu intre Bosni'a si Monarchia, respective Ungari'a si ne-amu legá numai manile, cá-ci atunci ministrulu-presie-

dinte va cere dela noi spesele administratiunei si ocupatiunei Bosniei, nu pe bas'a unei actiuni guvernamentale, ci pe bas'a tractatului dela Berlinu inarticulatu de cátra dieta! C. Eötvös din stang'a extrema dice, cá deca tractatele se aducu inaintea parlamentului numai cá fapte complinite, constitutionalismulu nu mai pöte oferí nici o garantia in contra violariloru de dreptu. Noi, nemaghiarii, amu avutu ocaziune se ne convingemu despre lips'a acestei garantii si afara de cerculu tractatelor. internationale! Dér' se trecemu la obiectu. Ministrulu-presedinte Tisza respunse lui Eötvös, cá acelu statu, care n'ar' incheiá tractate internationale fara se intrebe mai inainte parlamentulu, nu ar' avé nici o influentia politica in Europ'a. Dealtmintrea atatu d. Andrassy, cátu si densulu (Tisza) este convinsu, cá monarchi'a nôstra trebuie se sté pe bas'a dreptului istoricu nu pe aceea a Sufragiului universalu, deca este, cá se esiste. Tocmai dreptulu istoricu vorbesce pentru ocupatiune, cá-ci juramentulu de incoronare promite chiaru recastigarea Bosniei.

Dér' acestu juramentu mai promite si recastigarea celorlalte principate dunarene, a carora stindarte au fostu inchinate inaintea regelui la 1867, tiene ôre dlu Tisza in privint'a acestora cestiunea deschisa? Cu ce vreau se justifice ocupatiunea! Scimu noi fôrte bine cu ce taria tienu dd-loru la dreptulu istoricu — inse numai acolo unde le convine, cáci in Transilvani'a s. e. le-a fostu intru nimicu alu calcá in peciôre. Bine dicea C. Eötvös cá d. Andrassy, candu i-a trebuitu, a sciutu se inventéze nesce motive si o istoria cu totulu nôua a ocupatiunei.

Interesanta in multe privintie a fostu vorbirea dep. Dr. Polit, care inca s'a declarat in contra primerei tractatului dela Berlin, dér' din motive cu totulu opuse celoru din stang'a. Dr. Polit, cá serbu condamna politic'a lui Andrassy, care voiesce se impedece uniunea serbiloru si a bulgariloru in state independinte pe peninsul'a balcanica. Tractatulu dela Berlinu, dise Polit, a incurcatu inca si mai multu cestiunea Orientului. Cá si la congresulu dela Vien'a, cá si la tractatulu dela Paris diplomati'a a dispusu asupr'a sôrtei popôreloru fara de a luá in consideratiune dorintiele si trebuintiele loru. Europ'a apusana s'a pusu in cestiunea orientala pe o basa negativa, care este: departarea Russiei dela Orientulu europeanu. Dér' o idea positiva, o idea despre aceea, ce are se vina in loculu Turciei, nu esista. Integritatea Turciei erá menita a formá o baza neutrala pentru interesele divergente ale Europei. Esperimentele de 20 de ani arata inse, cá Turci'a nu e capabila de reforme. A trebuitu, cá Russi'a se scöta sabi'a spre a aduce o schimbare in peninsul'a balcanica. Candu acést'a ajunsu la Constantinopolu Europ'a s'a spariatu, dér' nici acumu nu a pasitu c'unu programu positivu spre resolvirea cestiunei orientale, ci s'a pusu earasi pe bas'a negativa de a departá pe russi din Turci'a. Adeveratu, cá de astadata n'a mersu asia usioru: Au trebuitu se se faca concessiuni, dér' astfelu de concessiuni, cari nu multamiea, nici pe Russi'a nici pe popôrele crestine, nici pe Turci'a, nici chiaru pe d. Andrassy. Acest'a este cuprinsulu tractatului dela Berlinu.

Polit condamna apoi politic'a orientala a com. Andrassy, care dice, este o anomalia si se contradice. De-o parte ar' voi se jóce rolulu de liberatoriu față de slavi, de alta parte ambla se-i asupresca. Dér' libertatea popôreloru peninsulei balcanice nu se pöte impedeá. Tractatulu de Berlin a despartitu Bulgari'a in doue si totusi ea se va uni cumu s'au unitu odiniôra principatele romane. Europ'a, esclama Polit, nu pöte nimici, ceea ce a creatu Russi'a pe peninsul'a balcanica. Pericululu pentru Maghiari nu zace in independintia popôreloru orientale, ci in altuceva. Polit e

de parere, că Austri'a trebuie se se întielega cu Russi'a deca voiesce se pórte o politica mare orientala. Atunci inse trebuie se se schimbe si sistemulu din intru. Politic'a austriaca nu cunoşce o politica nationala! Ea este dupa impregiurari germana, maghiara, dér' póte se fia si slava. Pēna va fi Andrásy ministru, politica slavofila nu se va face. Dér' comitele Andrásy póte se cada impreuna cu sistemulu întregu.

Se întielege, că vorbirea lui Politu a produsu órecare miscare in dieta, dér' in locu se mulcomésca pe maghiari, i-a intaritu inca si mai multu in ideile loru că tractatulu dela Berlinu este dincontra favorabilu causei slaviloru. Cu tóte aceste inse diet'a a primitu in 27 l. c. proiectulu de lege privitoriu la inarticularea tractatului dela Berlin cu 208 voturi contra la 154.

Acuma dupa ce ambele párlamente au primitu tractatulu berlínescu, Andrásy póte merge unu pasu mai departe spre Novibazaru. Numai cu conventiunea ce voiesce se-o incheie cu Turci'a merge reu. Turci'a nu voiesce se abdica de dreptulu ei asupra provinciiloru din cestiune si Austri'a nu voiesce se i-lu recunósca. Eata de ce nu se potu întielege un'a cu alt'a. Cu tóte aceste espeditiunea la Novibazar se va face si spre a avé inana libera, guvernulu are de cugetu a amaná diet'a ungara dela 10 Aprile incolo. Dér' pēna atunci mai au se se întemple lucruri mari „P. Ll.“ si „Hon“ ne spunu că guvernulu are intentiunea de a face se se desbata si se se resolvéze in dieta inca înainte de pasci, afara de mai multe alte proiecte de legi mai mici, si proiectulu pentru zidirea unui palatu alu miaisteriului de honvedí (Se vede că ne imbudiescu banii) si proiectulu relativu la introducerea studiului obligatoriu alu limbei maghiare in scolile poporale. In adeveru diet'a ungara va avé lipsa de repausu, deca va seversi in timpu asia de scurtu fapte atatu de mari!

Adres'a maghiaróna din Maramuresiu.

Istori'a natiunei romane e plina de fapte mari, nu lipsescu inse din ea nici faptele cele slabe. Pe langa figurele cele mari ale eroiloru si martiriloru natiunei se ivescu ici colo si feşele unor pitici la anima, cari n'avura curagiulu de a se luptá si suferí pentru natiune, mai bine se taiara decâtra ea si cu tempulu devenira de totu straini. Acestia au fostu numai slabi, dér' n'avura reutatea si neobraznici'a se lupte in contr'a propriei loru mame. Rusinea de a se fi aflatu între noi desi numai unu numeru neinsemnatu de carturari, cari au fostu in stare a se dechiará in contr'a întregi natiuni chiaru la treptele tronului si a cere cá ceva bunu extraordinariu o mesura îndreptata in contr'a esistintiei nóstre nationale, ni a fostu rezervata pentru secululu alu XIX-le si e meritulu Marmatianiloru (Maramurasieniloru).

Representatiunea marmatianiloru o aduce „Hon“ in tóta estensiunea ei, aretandu-o publicului seu cetitoriu cu mare satisfactiune; nu uita nici de a face cu privire la ea unele observatiuni fórte instructive si orientatórie in privint'a urdirei si a urditoriloru precumu si subscrietiloru acei reprezentatiuni, in fine lauda atitudinea cea stralucita patriotica a vicecomitelui Mihálka László, a preotiei si inteligintiei romane din Marmati'a. Lauda intru adeveru bine si cu mare pretiu meritata; nu invidiamu pentru ea pe marmatieni, din contr'a ii compatimimu din anima cá pre nisce fi perduto. Suntemu convinsi, că si urmasii loru inca se voru lapedá, rosindu la faşia de glori'a acestei fapte a antecessorileru loru.

Ce se tiene de representatiune insasi, aceea e plina de neadeveruri istorice si factice, e unu capu de opera a desfigurarii adeverului si intereselor noastre nationale. Estragemu pre scurtu câteva puncte mai insemnate din faimós'a representatiune lasandu se le urmeze immediatu observatiunile din parte-ne. Marmatianii afirma in representatiunea loru:

1. că ei cultivéza cu cea mai mare predilectiune limb'a si confessiunea loru.

Limb'a si-o cultivéza intru adeveru cu predilectiune neindiatinata. Asiá e, că-ci preotii cetescu „Magyar-Állam“ ulu, care, precumu vedemu, incepe a-si produce dejá fructele binefacétorie si alte foi unguresci, dér' romanesci nici de lécu, ceilalti inteliginti — cu exceptiuni, se întielege — detto: in bibliotecile loru n'ai aflá vre-o carte romanésca (de nu cumva vre-o carte vechia bisericésca eredita dela mosi stramosi) nici cu lamp'a lui Diogene; in societatile loru n'ai audi vre-unu cu-

ventu romanescu nici pentru aurulu din Californi'a, ba nici in familia nu vorbescu romanesc. Unoru ómeni atátu de pasiunati pentru limb'a si literatur'a romana, firesce, că puşiau le pasa si deca li se vá propune in scolile loru limb'a zulu-caferiloru in locu de cea romanésca.

2. că istori'a nu arata nici unu seclu, in care se fi fostu eschisu poporulu romanu din cause confessiunale séu nationale dela folosirea drepturiloru egale. — Da, precumu dovedesce Hurulu in frantur'a s'a istorica, si Dragosiu a trecut de binele celu mare si pentru fratiésca egalitate a drepturiloru cu romanii sei din Marmati'a in Moldov'a.

3. că ei si-au potutu totu-de-un'a neimpedecati pastrá si desvoltá confessiunea si limb'a: — Asi'a, precum si-au pastrat'o si desvoltat'o cei mai multi inteliginti marmatiani, firesce că nu i-a impedecatu nimene d'între contrarii esistintiei nóstre nationale a si-o pastrá si desvoltá; acestora le pare reu numai, că ceilalti romani nu ambla pe o cale cu marmatianii intru pastrarea limbei nationale.

4. că pre-linga egal'a capacitate, merite si patriotismu a fostu totu-de-un'a si este si in presinte deschisa calea romaniloru la orice oficiu; — Dauna că n'ati adausu, domniloru „iubitori de adeveru“, si acést'a: „dér' fiindu-că romanii nu invetia nimicu, de candu s'a inceputu er'a cea fericitá a constitutiunismului, n'au capacitate si merite de locu: nu s'au potutu denumí dintre ei nici unu comite supremu, nici macaru unu presiedinte la vre-unu tribunalu, nici unu inspectore scolaru etc.; ér' căti puşini s'au fostu aflatu si denumitu mai înainte, parte au moritu, parte devenindu incapaci si perdiendu-si meritele s'au pensionatu spre cea mai mare dorere a parintescului nostru guvern.“ Acestu adaosu ar' fi chiarificatu numai si completatu ideea d-vóstre. Nar' fi bine óre a întrebá, pentru ce nu se denumescu in „ori-ce oficiu dintre d-vóstra, despre alu caroru „patriotismu“ credemu, că nu incupe nici cea mai mica indoiéla? N'aveti póte capacitate, că-ci „meritele“ si „patriotismulu“ nu vi se potu contestá;

5. că clerulu nostru se cresce pe spesele statulu si bisericile si scótele nóstre capeta ajutórie dela guvernulu; — da din miliónele stóirse din sudórea poporului romanu se dau nesce sfarmituri clerului nostru si se astépta, se pretinde, pentru acele, că acést'a se abdica de a mai fi nationalu, ba chiaru se convertésca in acestu sensu si pe poporeni sei. Gimnasiile nóstre se ajutóra „de peritu“, luandu li-se acele modeste ajutórie, de cari se bucurau pe vremea nemtiloru; ér' scótele nóstre se inchidu si se prefacu in comunale, cá se nu mai aiða romanii necasu cu ele.

6. că densii recunoscun nu numai dreptulu introducerei limbei maghiare in scolele poporale romane, ci si necesitatea acestei mesuri, cá copiii loru invetiandu limb'a maghiara se póta intrá in scóle mai inalte si ajunge astfelu la oficiile patriei; — la d-vóstra chiaru nu este de lipsa, cá se se introduca limb'a maghiara in scolele poporale, pentru că ai d-vóstre fi unguresce sciu, dér' tocmai romanesc nu, ér' ai poporului nu voru invetiá in veii veciloru unguresce in scolile satesci. Cá se ve ajungeti scopulu si la poporu, erá bine se ve cereti si dascalii din Secuime, cari sciu numai unguresce, Nici n'ar' stricá acést'a aceloru dascalasi, cari au subscrisu petitiunea d-vóstre.

7. că invetiandu unguresce credu ei, că voru poté ascurá in florirea natiunatatii romane si viitoriulu ei: — asiá e, că-ci sciutu este: că de ce invetia cineva mai bine si mai multu turcesce, de aceea scie mai bine francesce; de ce invetia cineva mai bine rusesce, de aceea scie mai bine germanesce si — per analogiam — de ce voru invetiá fiii romaniloru mai bine, voru ceti mai multu unguresce si se voru interessá mai tare de literatur'a ungurésca, de aceea voru scí mai bine, voru ceti mai multu romanesc, se voru interessá mai tare de literatur'a romanésca si se voru silí se-o inbogatiésca si redice. Asiá apoi nu potea se nu fia ascurata in florirea si viitoriulu natiunei romane.

Ni se pare, domniloru, că principiile d-vóstre pedagogice suntu mai vechie si decâtu acele peli de căne, pe cari ve este scrisu nemesiugulu ungurescu, la care ve provocati cu atáta mandria chiaru si astadi: Bravo! domniloru inteliginti din Marmatia. D-vóstra v'ati facutu unu renume nepertitoriu. Numele lui Mihálka László si ale inteligintiloru marmatieni voru fi inscrise cu litere gróse in istori'a luptelor pentru esistintia nationala a romaniloru.

D-vóstra ati întrecutu cele mai indrasnetie sperantie ale inamiciloru esistintiei nóstre nationale si prin acést'a v'ati castigatu merite, cari — cel puşinu pentru unii — se voru platí; nóue inse nu ne-ati facutu afara de rusine nici o dauna, că-ci instinctulu de conservare propriu, care a caracterisatu si caracteriséza pe romanu, nu va lasa pe cei 60,000 romani din Maramuresiu in vecii veciloru se cugete si se faca asia, cumu cugetati si facuserati d-vóstra.

Si acumu la observatiunile lui „Hon“. Acestu diariu observéza mai antaiu, că consangeniul Sale Episcopului dela Lugosiu n'au subscrisu petitiunea marmatianiloru; apoi facédu elogie Ill. Sale isi esprima speranti'a: că Illustritatea S'a nu póte vedé in inaintarea intelectualá a poporului seu periclitarea confessiunii si natiunatatii lui S'a Ill. S'a se vá bucurá de dechiaratiunea marmatianiloru.

Noi, cari cunoşcemu eruditiunea rara, caracterulu si insusirile eminente ale fratiloru Mihályi, nu miramu nici-decátu, că n'au subscrisu petitiunea marmatianiloru, care e facuta cu o frunte de feru. Fratii Mihályi vedu, că politic'a ruginita nemesiésca in Marmati'a, unde atátu poporulu de 60,000 de suflete, cătu si asiá numit'a aristocratia este romana, a facutu de dispunu nesce venetici, ér' romanii trebuie se jóce, cumu fuera aceia. Fapt' loru, că n'au subscrisu monstrósa petitiune, arata că ei au rupt'o cu politic'a desnatiunalsatória a inteligintiei romane din Marmati'a si că dela ei voru se iésa si se se respandésca in Marmati'a acele radie sante si luminatórie, cari voru se respésca intunereculu celu grosu, care pe marmatieni ii impedeca de a vedé si politic'a loru in privintia nationalá immoralá. Ce se tiene de Ill. S'a Episcopulu Lugosiuului, suntemu de o parere cu „Hon“ candu dice, că Illustritatea-S'a cu toti romanii dimpreuna nu vede intru inaintarea intelectualá a poporului seu periclitarea confessiunii si natiunatatii aceluia, dér' apoi vede prea bine că inaintare intelectualá la poporulu seu prin introducerea limbei maghiare in scótele romane nu póte fi, că-ci facundu-se acést'a romanii se voru impedecati numai a invetiá romanesc, ér' unguresce totu nu voru sci.

„Hon“ se bucura de argumintele ce le contien adres'a maramuresiána. Cum se nu-i para bine de aceste, candu elu insusi nu a potutu sperá se le auda candu-va d'in gura de romanu. Marmatienii au întrecutu si cele mai esagerate sperantie ale maghiarisatoriloru. „Hon“ observa mai incolo, că principalulu factoru alu petitiunei din cestiune este Mihálka László, vicispanulu. Cu acést'a ne face unu servitiu mare: ne dá o idea despre aceea cumu s'a fabricatu foimós'a adresa si cumu au trebuit se fia pusi la mana marmatienii cu tóta slabiciunea nationala a inteligintiei loru.

Laudandu apoi „Hon“ „patriotismulu“ marmatianiloru esclama cu tonu profeticu: „deca ar' avé tóte natiunaltatile căte unu Mihálka László si inteliginti cá-si cei d'in Marmati'a nar' fi tíera, unde se traiesca natiunaltatile atátu de frumusu si-in cointielegere, cá in Ungari'a.“ Bine dice „Hon“, neconturbata pace ar' domni, că-ci natiunaltatile ar' fi atunci — mórt e

In fine mai observa „Hon“, că ei, — adeca cei dela „Hon“ — nu pretindu alt'a dela natiunaltati, decâtu se fia fi credinciosi ai patriei si supusi fideli ai Maiestatii Sale. — Suferintiele romaniloru inainte de venirea unguriloru in tierile acéste si cele indurate dupa venirea loru marturisescu susu si tare, că romanulu tiene cu trupu cu sufletu de patri'a s'a. Proverbiulu romanu: „Apá curge, petriile remanu“ are unu profundu si sublimu intielesu patrioticu, care face de minciuna tóte descantaturile inimice de gravitatiune in afara; ér' ce se tiene de fidelitatea romanului-cătra Maiestatea S'a si inalt'a casa domnitórie, multi aru poté invetiá in acést'a privintia dela romanu, dér' romanulu n'are se invetie dela nimene.

Dupa acéste avemu se facemu si noi duóe observatiuni, cari suntu in strinsa legatura cu cestiunea petitiunei marmatianiloru si adeca:

1. Fói'a clericala „Magyar-Állam“ e prescupa pentru preotii nostri si atunci, candu ea se dá gratis, inse cu intentiune. Ea representéza duóe cuvente: iesuitismulu si maghiarisarea, cari ambele se contrariéza cu caracterulu nationalu alu bisericiei nóstre. Ar' fi tempulu, că preotii nostri se-si traga bine de séma, cu ce se nutrescu spiritualminte.

2. N'ar' fi ore tempulu, cá murii cei chinezeci insurmontabili, cari despartu parochiele unei si acelei diecese de-olalta, se se derime totu cu privire la caracterulu natiunali alu bisericeii nóstre si la ecuitate!

Inchiamu dicédu: Adres'a marmatieniloru se ne servésca in veci de invetiatura si se remana de spariatura si pentru copiii copiiloru nostri!

Discursulu d-lui Ionu Bratianu.

(Urmare si fine.)

Onorab. d. Vernescu a disu, ca cestiunea Ebreiloru s'a pusu la Berlin, fiindu cá eramu noi la putere; dér' n'a voitu se se esplice mai multu. Voiesce d-s'a a lasá se se intielega, cá noi amu lucrátu pe sub ascunsu, cá se indemnamu pe Congresu a se ocupá de cestiune, séu cá ne-amu aretatu prea in contra, Israelitiloru? Ori-cum ar' fi inse, d-s'a a disu, cá s'a pusu cestiunea in Congresu din caus'a nóstra. Apoi noi ore amu fostu caus'a introducerii cestiunii in Congresu ori aliantia israelita care, tocmai fiindu-cá eramu noi la putere, sciea, cá nu vomu intrá in nici-unu felu de transactiune cu densa? Onor. d. Vernescu, care a analisatu viet'a mea dela inceputu, uitat'a cá la 1867 amu cadintu dela ministeriu tocmai, fiindu cá mare parte din pres'a europeana, amagita prin scirile tramise din tiera, se revoltase in contra mea cá persecutoru aprigu alu Ebreiloru? D. G. Vernescu. Era ua intriga nedemna. D. Presiedinte alu consiliului. Crede d-s'a cá acea intriga nedemna venia din partea onor. fractiuni? Nu, negresitu. Prin urmare, eramu persecutatu de cátra acei, cari au multa simpatia pentru Ebrei.

La 1867, candu amu esitu din ministeriu, ducédu-me la Paris, m'am opritu in Vien'a, si amu unu martoru ocularu care ve póte incredint'a, cá ilustrulu d. de Beust, pe atunci mare cancelar alu imperiului, a cerutu se me védia. Eu inse 'mi amu disu: pentru ce? Nu aveamu o misiune oficiala, cá se am nevoia se vedu pe d. de Beust. Cu tóte aceste, marele cancelar a staruit in dorint'a s'a dicédu, cá are curiositate se faca cunoscenti'a omului, care a cutesatu se se opuna uneia din cele doue mai mari puteri ale lumii: iesuitii si aliantia israelita. Cu tóte aceste, n'am voitu a me presintá d-lui de Beust. Asemenea la Berlin nu m'am dusu. M'am dusu inse la Paris. Presentatu-m'am ore la d. marquisu de Moustier, pe atunci ministru de esterne alu imperiului francesu? Represintantele Franciei in Bucuresci, d. Boyard, mi-a imputatu, candu m'am inturnatu in tiera, cá n'am vedintu la Paris pe d. Moustier.

Tóta pres'a, d-loru, erá atunci in contra nóstra, atribundu-ne persecutiuni in contra Ebreiloru. Cátu amu statu la Paris — vre o siese septemani — mai tóta pres'a am isbutitu a-o face se revina in favórea nóstra; facu apelu la marturii oculari se spuna, déca n'au gasitu la mine pe repositulu Saint-Marc Girardin, pe care cautamu a 'lu face se ne iea aপরera in contra calumniiloru a caroru victima eramu. D. A. Candiano-Popescu. Asia este; eramu fatia. D. Presiedinte alu consiliului. Atunci inse, candu tóta Europ'a era in contra nóstra, n'am intálnitu pe nici unulu din cavalerii ce suntu astadi acusatarii nostri, care se lupte in contra aliantiei israelite; n'am gasitu combatendu, prin pressa séu in óri-ce altu modu, pe nici unulu din acei cavaleri, cari asta-di incalca pe calu si se repedu spre a prapadi pe Ebrei. Pe candu d-loru sie-deau la o parte, noi luptamu. . . (aplause). La Berlin, dupa cum v'am spusu, am vedintu pe presiedintele aliantiei israelite si 'i am disu: nu puneti cestiunea in Congresu, fiindu-cá ne umiliti; si atunci natiunea va fi cu mai mare cuventu in contra coreligionariloru d.-v.; demnitatea natiunala se va simti atinsa. Apoi, dupa ce cestiunea o fostu introdusa in Congresu si s'a otaritu partea ce ne privesce, am intálnitu din nuou pe acelu d. presiedinte, insocitu si de d. Cohen, directorele aliantiei israelite. DD-loru vorbiau, cu unu compatriotu aln meu si au voitu se me faca se intru si eu in conversatiune. Déru-le-amu disu: „de óra-ce ati voitu, cá cestiunea se se trateze afara din tiera, nu mai avemu nimicu intre noi si m'am departatu (aplause). Se nu vina asta-di nimeni se mi deslege mai multu limb'a. . .

D. G. Vernescu. Tocmai acésta voimu, se ve deslegati limb'a.

D. I. C. Bratianu, presiedintele consiliului. D-ta ai voi se mi se deslege limb'a, pentru cá se provoci zizanie (aplause). S'a mai disu, ca eu amu datu promisiuni comitelui Andrassy, cá am luat chiariu ingagiamentulu in cestiunea Israelitiloru. Cine cunosce pe comitele Andrassy, nu póte se créda, ca d-s'a a pututu spune cuiva acestu lucru. Chiariu adversarii sei marturisescu cá este celu mai perfectu cavaleru intre diplomatii Europei. Comitele Andrassy nu póte se afirme ceea ce nu a fostu. N'am vorbitu cu d-sea nici o data in cestiunea israelita astu-felu, in catu se ieau celu mai micu ingagiamentu. Din contra comitele Andrassy 'mi dicea intr'o di cá, déca nnele puteri nu tienu séma de greutatile cestiunei israelite la noi, d-s'a, care cá vecinu alu nóstru cunosce impregiurările mai bine, intielege si aprecieza aceste greutati. N'am avutu dér'

nevoie se ieau nici unu ingagiamentu, tiindu, cá comitele Andrassy erá unitu cu mine in privint'a greutatiloru ce le infaciseza cestiunea. Vedeti, d-loru, aceste le afirmu de la tribuna; prin urmare, poteti fi siguri, cá nu mi asiu permitu se dau o desmintire de aci marelui cancelariu alu imperiului austro-maghiaru.

Repetu, d-loru, ceea-ce ve spuneamu de la inceputu, cá, déca am luat cuventulu, a fostu mai multu pentru cá onor. d. Vernescu m'a somatu, cá ministru constitutionalu, se viu, se 'i dau asigurari in privint'a solutiunii ce se va da acesteii cestiuni. Intielegu acést'a din partea onor. d. Vernescu, care, fiindu nou pe teremulu luptei de aperature a intereseloru natiunale, are nevoia de asigurarea, cá vomu fi totu-d'a-una alaturi cu acei cari, prin institutiuni si prin legi, voru cauta se iea measurele cele mai seriose spre a pune interesele nóstre, economice sociale, natiunale si politice, la adapostu de ori-ce periculu (aplause). Dé'r' acum onor. d. Vernescu se ne respunda, déca, dupa acéste declaratiuni categorice, se unesce si d-s'a cu motiunea maioritatiei, Déca ne unimu cu totii, atunci putemu privi viitoriulu cu increderu. Eru déca, nu se unesce cu noi, atunci se binevoiesca onor. d. Vernescu, impreuna cu onor. fractiune, de óre-ce nici in drepta nu au incredere, se iea raspunderea situatiunii ce o facu partidei liberale, impartind'o in doue si dandu strainiloru spectacolulu desbinarii si curagiulu de a luptá in contra nóstra. Eu nu me potu lasa a fi atrasu pe terrenulu, pe care aru voi se me duca d. Vernescu, cáci, v'am declarat in siedintia secreta si repetu si acum, cá, déca nu potu consinti a fi maciuc'a unei fractiuni liberale cá se isbescu pe o alta fractiune, totu asia nu me voiu face gade alu partidei liberale spre a sugrumá partid'a o-pusa. Voiu luptá impreuna cu d-vóstra toti, pentru cá se indreptamu reticirile acele ce potu avé consecintie rele pentru tiera; dér' lupt'a nóstra nu va merge péna la suprimarea partideloru. Urmandu altu-felu, amu deschide portile strainului, cum le au deschisu Poloni'a, Itali'a, in véculu de midiulocu, si Franci'a la 1793; s'aru deschide portile strainului, fiindu cá o natiune in care partidele nu mai au garantii in intru, si lupt'a merge péna a se desfiintá unele pe altele, este o natiune condamnatá.

Eca situatiunea, pe care o creati d-v., fara inse se aveti si curagiulu de a 'i luá raspunderea (aplause prelungite si repetite).

D i v e r s e .

(† Sav'a Popovicu Barcianu) bravulu parochu si administratoru protopresbiteralu alu Sibiului a repausatu in 12 (24) Martiu in etate de 65 ani. Parochulu Sav'a este cunoscutu si cá literatu, densulu a scrisu si o gramatica germana-romana si a lucratu péna in ultimele sale dile la unu dictionariu germanu-romanu. Era unulu din cei mai zelosi si neinteresati luptatori pe terrenulu natiunali si bisericescu, a luat parte la tóte acétele natiunale dela 1848 incóce, a fostu mai multu timpu directoru alu scóleloru din Resinariu loculu nascerei sale, apoi professoru de teologia la seminariulu gr.-or. din Sibiuiu, erá membru alu Asociatiunii transilvane si membru corespondentu alu Academiei romane din Bucuresci. Si Monarchulu l'a decoratu, pentru devotamentulu, cu care si-a implinitu funtiunea de preotu militariu in armat'a austriaca in timpu de mai multi ani cu Crucea de aur cu coróna pentru merite. Memori'a acestui demnu pastoriu sufletescu romanu va remané nestérsa.

(Conventiunea de cale ferata ungaro-romana.) Foile din Vien'a publica testulu acesteii conventiuni, incheiate intre guvernulu Mai. Sale Imp. si Reg. Austro-Ungariei si guvernulu M. S. R. principelui Romaniei, prin care se modifica unele puncte din conventiunea dela 31 Maiu 1874. In Art. 1 se obliga ambele guverne a construi fiacare pe teritoriulu seu lini'a Brasiovu-Ploiesci multu péna la 1 Decembre 1879. Doue sectiuni ale acesteii linie, sectiunea Brasiovu-Predealu-Sinai'a si sectiunea Campin'a-Ploiesci se voru predá circulatiunii multu péna la 30 Maiu 1879. Guvernulu princ. Carolu se obliga a lega comunicatiunea intre aceste doue linie provisoricu printru unu servitiu regulatu de messengeria intre Sinai'a péna ce se va dá circulatiunii intrég'a linia. Art. 2 anulandu Art. 7 din conventiunea dela 31 Maiu 1874 stipuléza cu privire la servitiulu drumului de feru péna la fruntaria si cu privire la vama urmatóriele: a) pe lini'a dela Timisiór'a péna la Turnu-Severinu peste Orsiov'a-Verciorov'a espedarea si primirea trenuriloru si a marfuriloru va avé locu in Verciorov'a. Revisiunea vamala a efectelor calatoriloru si a marfuriloru va fi pentru Austro-Ungari'a in Orsiov'a ear' pentru Romani'a in Verciorov'a. b) pe lini'a Brasiovu-Ploiesci primirea si espedarea trenuriloru, precumu si revisiunea

vamala a efectelor calatoriloru pentru ambele state va avé locu in Predealu. Vamuirea marfuriloru se va face pentru Austro-Ungari'a in Brasiovu ear' pentru Romani'a in Bucuresci. Art. 3 stipuléza, cá lini'a Timisiór'a-Orsiov'a-Verciorov'a-Turnu-Severinu, care este construita gat'a pe teritoriulu ungaru péna la Orsiov'a, ear' pe teritoriulu romanu péna la Verciorov'a va fi deschisa si data circulatiunii imediatu dupa ratificarea conventiunii presente. Art. 4 dice, cá tóte determinatiunile conventiunii dela 31 Maiu 1874, cari nu sunt modificate prin conventiunea de faci'a remanu in vigóre. Art. 5 in fine stabilesce, cá conventiunea presenta va intrá in vigóre indata ce voru fi schimbate ratificarile ceea ce se va intemplá catu mai curédu in Vien'a si dupa ce corpurile legiuitórie din ambele parti voru fi datu conventiunii aprobarea loru.

(Tifusulu cu pete.) Mare sensatiune a produsu in Brasiovu scirea despre iviréa tifusului cu pete. Mai multu a fostu surprinsa inse lumea intielegédu, cá bol'a acést'a a isbucintu tocmai in localulu politiei, intre sergentii politiaii. In adeveru 9 sergenti de politia s'au bolnavitu unulu dupa altulu de acestu tifusu si se asigura, cá afara de acést'a si de unu lucratoriu carinthianu dela drumulu de feru din Predealu, care ar' fi dormitu in localulu politiei, nu a fostu atinsu altulu. Patru din acésti politisti au moritu, ér' 4 se dice, cá se afla in reconvalescencia, intre cari si strainulu. Medicii orasiului au tienutu indata consiliu si au decisu, cá bolnavii se fia izolati in spitalu, asemenea si cei ce locuiea impreuna cu densii, pe timpu de 14 dile, ear' persónele si locuintiele loru se fia desinfectate. Ból'a s'a ivitu prin urmare péna acuma numai in localulu politiei, si nu s'a latitu mai departe. La tóta intemplantia trebuie se tienu, cá vatr'a bólei este localulu, unde locuieau sergentii câte 15 intr'o odaie mica. Aerulu infectatu de acolo a produs'o negresitu. E tristu, cá tocmai organele. cari suntu chimate a veghiá pentru curatieni'a din Orasiu, se fia astfelu bantuite de tifusu. Póte, cá ar' fi fostu mai bine si mai consultu, déca organele sanitarie ar' fi decisu, cá localulu politiei, unde s'a aratatu ból'a, se fia neamenatu desiertatu si inchisu si bolnavii se fia transportati intr'unu spitalu afara din orasiu. Speramu inse, cá casulu va remané localisatu si, cá vomu fi crutati de epidemia.

(Dreptulu de pasiunariu in Dobrogea.) Articlele 5 si 7 din regulamentulu pentru stabilirea si perceperea impositelor in Dobrogea, s'au modificatu prin decretu domnescu in modulu urmatoriu: Art. 5. Drepturile de a intretiené si pasiuná oiie, caprele si rimatorii, pe dominiile statului, se voru cumpará obligatoriu cá si in trecutu de toti proprietarii, cu pretiu de 60 bani de capu de óie, capra si de rimatori. Art. 6. Importatorii de oi, capre si rimatori, aduse in Dobrogea pentru iernare voru fi supusi la aceeasi dare, cá proprietarii de vite locale si se va percepe si dupa instructiuni speciale prin biurourile vamale.

(Scandalu evreescu in Iasi.) Duminec'a trecuta cu ocaziunea inmormentarii rabinului Isaia Sior s'a intemplantu unu mare scandalu la Iasi. „Rom. Lib.“ afla, cá provocatorii acestui conflictu ar' fi jidani, cari ar' fi leatu la góna aruncandu cu petri pe nesce femei si copii crestini, ce asistau de curiositate la inmormentare. De aci conflictulu, care a luat proportiuni mai mari inca dupa intervenirea politiei. Evreii s'au adunatu in numeru mai mare si au voitu se smulga cu forti'a din manile gendarmiloru pe coreligionarii loru, arestati cá turburatori ai ordinii publice. Eata cumu sciu se apretieze jidanii marea crutiare ce-o intimpina din partea guvernului romanu.

(Unu nou casu de ciurma) s'a ivitu dilele aceste in Wetlianka, guvernamentulu Astrahanu. Se anuntia cá acolo a muritu de acést'a ból'a o fata de 15 ani. In urm'a acést'a se voru luá noue mesuri de isoiare. Guvernulu rusescu a provocatu pe capeteni'a Calmuciloru, cá se faca se se viziteze de cátra medici toti calmucii, intre cari se dice cá domnesce o necuratenia infricosiatu. Spre scopudu acést'a i s'au pusu la dispositiune 4 medici si 6 asistenti. Calmucii se dice nu voru se se supuna visitatiunii, guvernatorulu comite Loris-Melicoff voiesce se intrevina in persóna.

(O milionara cá nihilista.) Intre cei ce au fostu arestati cu ocaziunea turburáriloru ultime din Chievu se afla si fat'a de 20 de ani a fabricantului si milionariului Ivan Malcev, care

ocupa in fabricile sale din guvernamentulu Orlovului si Smolencului mai multu de 20,000 de lucratori. Domnisiór'a Malcev, apoi comtes'a Panin si fat'a generalului Gersfeld formeza intr'adeveru o societate distinsa in citadel'a dela Chievu.

(Unu principe arestatu pentru necuratienea.) Autoritatile din Petersburg purcedu de unu timpu incóce cu o asprime fórté mare in contr'a aceluor proprietari de case, cari nu observéza regulele sanitare prescrise de lege. Fórté reu o pati celu mai bogatu boieriu din tóta Russi'a principele Iussupov, care fù osenditu la patru septemani arestu din caus'a necuratienei celei mari de dinaintea casei sale. Dér'a mai interesantu decatu tóte este, cà pedóps'a acést'a nu se póte pface in bani. Principele Iussupov, care posede mai guvernamente intregi in imperiulu celu intinsu rusescu, trebuie se stè la umbra. Nici titulu, nici banii nu-lu potura mantui. Publiculu care a asistatu la pertractare, candu s'a cetitu sentint'ia, prorupse in strigate de bucuria, càci Iussupov e fórté urgisitu pentru scumpetea lui cea mare. Principele are numai in Petersburg peste 100 de case si in tóte domnesce totu aceea disordine.

(Unu nou atentatu in Petersburg.) Mare iritatiune domnesce in Petersburg in urm'a atentatulu comis inainte cu câteva dile in contra generalului-adjutantu Drentelen. Strad'a dela tiermulu Nevei erá indesata de ómeni si la câte 50 de pasi padieau mai multi gendarmi. Pe la 10 óre a. m. aparú gener. Drentelen acompianatu de vreo 30 de oficeri. Deodata se audira dóue puscaturi, pe cari le indreptá asupra generalului unu omu ténér, bine imbracatu, care erá calare pe unu calu arabicu. Atentatoriulu intrebuintiandu primele momente ale confusiunei, ce a provocat'o pe strada, o luá la fuga cu calulu. Politistii si gendarmii calari alergara dupa calaretiulu cutediatoriu si 'lu si ajunsera, candu deodata cadiu cu calulu, dér' iute ei successe a se aventá intr'o carutia, care ilu duse p'aci incolo. Cutezarea, cu care asianumitulu „comitetu eecutivu“ revolutionariu urmaresce victimele sale, a facutu o impressiune de totu deprimatóre si parerea generala este, cà acuma nici o persóna nu mai e sigura in Russi'a. Iritatiunea cuprinde tóte paturile societatii. In urm'a acestui atentatu au fostu arestati 30 de tineri. Gener. Drentelen a scapatu de astadata cu vieati'a, cà-ci glóntiele nu l'au nemeritu.

(Unu césornicu interesantu.) — Dupa cum scrie „Columbus Journal“, in orasiulu Columbus (Ohio), s'a terminatu dilele acestea, dupa o munca de 8 ani, unu césornicu, care intrece atatu in privint'ia mecanica, catu si in privint'ia gustulni cu care e compusu, totu ce s'a creatu pèna acum pe acestu terèmu specialu. Ide'a de care a fostu condusu maiestruulu la facerea operei sale a fostu espunerea evenimenteloru insemnate din istori'a Stateloru-Unite. Acestu capu d'opera care e de 1¹/₂ metru de latu si de 3 metri de inaltu, sta pe nesce ghiare maretie de vulturu, cari suntu impodobite cu 13 stele, represintandu cele 13 state primitive ale Uniunii. De fia-care parte se afla espunerea celoru doue evenimente mai insemnate din istori'a Americi, adica resbelulu independintiei si resbelulu revolutiunii. Asemenea se vede si „Indépendance Hall“ cu vechiulu clopotu crepatu in turnu si unu unchiasiu, care stá gat'a a 'lu lovi. Dieiti'a libertatii suna órele intregi, pe candu dieiti'a dreptatii isi inclina cumpen'a in favorulu industriei. In mediulocu unei harfe a lui Eolu, se afla unu modelu alu vestitiei catedrale din Strasburg. La facerea figureloru apostoliloru, picturele lui da Vinci suntu luate de basa. Tóte figurele alegorice suntu de fildesiu afara de Satanu, care, in vederea caracterulu ce 'i este propriu, e sculptatu in abanosu si are ochi de grenatu. Giuru impregiurulu piedestalulu se afla espunerea episodeloru istorice. Dupa trecerea celui d'antaiu patraru de ora, apare o locomotiva, cà simbolu alu progressulu rapede pe teremulu industriei. Dupa trecerea celui de alu douilea patraru de ora resuna clopotulu in „Indépendance Hall“ si 'n acelasu timpu Washington trece cu pasi maiestosi peste scena. La sunarea celui de alu treilea patraru de ora, apostolii se pléca inaintea lui Christosu, ér' Petru se lépeda de Domnulu seu, pe candu canta cocosulu. Unu scheletu de omu, purtandu pe umeri o esiarpa pe care se afla inscriptiunea: „Timpulu e trecétoriu“, trece rapede si imediatu se deschide o usia, din care ese unu copilu cu o scartiitóre in mana. Sunarei óreloru intregi premerge unu cantecu de clopote.

La douespre-diece óre se represinta emanciparea sclaviloru: Lincoln, tienendu in mana proclamatiunea de emancipare, pasiesce asupra unui sclavu, care e incatenatu de unu par, si, pe candu acést'a isi redica ochii spre liberatorulu ce se apropia de densulu, lantiurile sele apesatóre cadu josu, éru manile i-se incrucisíza la o rogaciune de multiamire pentru scaparea s'a de o sórte amara. „Rom.“

Ajutórie pentru cei nenorociti prin esundarea Tisei.

II. S'a domnulu comite supremu alu comitatulu Brasiovu ne adreséza urmatóri'a scrisóre:

Domnule Redactoru! Dómn'a Elen'a G. Ioanu mi-a predatu astadi din partea Reuniunei femeiloru romane 107 florini 60 cr. v. a. spre ajutorarea Seghedineniloru si Alföldeniloru nenorociti prin esundarea apeluor.

Binevoiti a publicá numele celoru ce au participatu la acést'a ofranda esprimandule multiamita din parte 'mi.

Brasiovu 25 Martiu 1879.

Alu D-Vóstre

plecatu

Iulu de Szentiványi m. p.
comite supremu.

Colectele in favorulu celoru esundati din Seghedinu si giuru, facute din partea Comitetulu Reuniunei femeiloru romane la apelulu d-lui Comite supremu alu Brasiovului, pe care, basatu pe unu ordinu alu ministeriulu de interne, l'a adresatu catra damele romane.

List'a Nr. 1. Elen'a Baiulescu preutésa 1 fl., George Brezanu 50 cr., Iosifu Baracu protopresbiteru 5 fl., Elen'a Bogdanu 50 cr., Maria I. Priscu 1 fl., Parascheva St. Villi 1 fl., Ecaterin'a A. Pitisi 1 fl., Catin'a Petrovici 50 cr., I. A. Navrea 1 fl., Maria Stinge 1 fl., Elen'a Risnoveanu 1 fl., Paraschev'a G. Cioflec 1 fl., Elen'a V. Sfetea 50 cr., Mari'a G. Moldovan 1 fl., Revia Mitoc 50 cr., Elen'a Stinge 1 fl., Elen'a Onciu 50 cr., Ecaterin'a Parvu 1 fl., Elen'a Purcarea 60 cr., Paraschiv'a A. Voin'a 40 cr., Paraschiv'a Calicanu 60 cr., Rebi Chicombanu 1 fl., Paraschev'a Ciucumban 20 cr., Reveic'a A. Badiu 60 cr., Reveic'a Negutiu 50 cr., Reveica S. Ternoveanu 1 fl., Parascheva R. Spuderc'a 1 fl., Parascheva N. Navrea 1 fl., Anna Fekete 50 cr., Maria P. Marcia 40 cr., Lefter'a A. Stinghe 70 cr., Paraschiva I. Lupanu 1 fl., Lin'a D. Constandin 20 cr., Mari'a Butmaloiu 50 cr., Elen'a D. Munteanu 3 fl., Marin'a Bacicu 1 fl., Paraschev'a Purcarea 20 cr., Reveic'a F. Giuvalea 50 cr., B. Pittisiu 1 fl., Marin'a Navrea 1 fl., Mari'a Ciu 30 cr., Mari'a G. Navrea 50 cr., Zoe Petricu 1 fl., Mari'a A. Georgiu 50 cr., Efosin'a Resnovanu 1 fl., Elen'a Bontoiu 50 cr., Mari'a Resnovénu 1 fl., Carolin'a Nicolau 1 fl., Paraschev'a Iosifu 1 fl., Sofi'a C. Poppovits 50 cr., Efosin'a D. G. Nicolau 30 cr., Mari'a C. Voicu 1 fl., Mari'a Munteanu 50 cr., Efosin'a Furnica 1 fl., Paraschiv'a Cristanu 50 cr., Zinca Engiurli 1 fl., Stanc'a I. Ciricu 80 cr. Sum'a totala 48 fl. 50 cr.

Elen'a Baiulescu, Mari'a I. Priscu, colectanta. colectanta.

List'a Nr. 2. Mari'a Davidu 1 fl., Mari'a Zanescu 1 fl., Rosalie Platsko 1 fl., Mari'a Hovsepeanu 2 fl., Elisabeth Ferhat 2 fl., Mari'a N. Ciurcu 1 fl., Anna Filipiscu 1 fl., Elisavet'a Dobreanu 50 cr., Agnes Dusioiu 1 fl., Maritia Sorescu 1 fl., Areti Harmath 2 fl., Marie I. Nica 2 fl., Zoe G. Popovits 50 cr., Elen'a A. Socolescu 2 fl., Hareti Nemes 1 fl., Carolin'a Ciurcu 50 cr., Elen'a Sabadeanu 1 fl., Mari'a de Prunkul 2 fl. Sum'a totala 22 fl. 50 cr.

Brasiovu, 12 Martiu v. 1879.

Mari'a de Prunkul.

List'a Nr. 3. Elen'a G. Ioan 2 fl., Anna Moldovan 10 cr., Susanna Popoviciu 1 fl., Maria Steriu 1 fl., Ecaterina Archimandrescu 1 fl., Elisa Anken 50 cr., M. Urzica 50 cr., E. N. 50 cr., Ecaterina Cepescu 50 cr., Sevasti'a Muresianu 50 cr., Ott Nicolau 50 cr., Catinca Puscariu 50 cr., Elen'a Stefan Sotir 1 fl., Elen'a Velin Sarcov 1 fl., Balasia S. Blebea 2 fl., Elen'a Densusianu 1 fl., Elen'a Gärtner 1 fl., Elen'a G. Russu 50 cr., Anica Ionescu 1 fl., Elen'a Boltres 1 fl., Anastasi'a Flusturan 50 cr., Anastasia Radoviciu 1 fl. Sum'a totala 18 fl. 60 cr.

Brasiovu 12 Martiu 1879.

Elen'a Boltres
colectanta.

List'a Nr. 4. Hareti Tache Stanescu 10 fl., Octavia M. Stanescu 5 fl., Susanna Muresianu 50 cr., Iordeni I. Blebea 50 cr., Ecaterina I. Radulescu 1 fl., Susanna D. Eremie 50 cr., Mari'a Secarianu 50 cr. Sum'a totala 18 fl.

Brasiovu 12 Martiu 1879.

Mari'a Secarianu
colectanta

Anuiciu.

Subscrisulu are onóre a face cunoscutu cà a deschisu

Magazinulu

seu de

haine gat'a de barbati si de copii

dupa mod'a cea mai noua —, unu costumu de haine de stofa pentru persóne mari dela 15 fl. in susu, si pentru copii dela 3 fl. 50 cr. in susu. Lucru de comanda costumu mare dela 4 fl. 50 cr. unu costumu, — in Strad'a Scheiloru Nr. 143 si se recomanda onoratulu publicu promitendu serviciu promptu si pretiurile cele mai moderate.

Pe langa acést'a facu totodata cunoscutu, cà Magazinulu meu este provediutu cu diferite stofe, materii.

3-3

Ioanu Bidu.

Inventiune noua.

Pipe de buti cu incuietóre,

cari fara chei'a loru de alama nu se potu deschide.

Aceste intrecu in cualitatea si durabilitatea loru tóte celelalte soiuri de pipe (canale.) Pentru fiecare pipa se da deplina garantia si sunt de vendiare cu 70 cr. bucat'a la

Peter Kremer

strungariu in Brasiovu.

2-3

Fórté importantu!

In depositoriulu de incaltiaminte alu lui

I. Sabadeanu,

in Brasiovu, strad'a Caldareniloru Nr. 493, costa:

4³/₄ fl. v. a. 1 parechia gheté barbatesci tari cu 2 talpi vachsu, marochinu s. c. l.

3³/₄ fl. v. a. 1 parechia gheté de dame, tari cu 2 talpi, vitielu, gems, marochinu etc.

2 fl. v. a. 1 parechia gheté pentru copii si 2¹/₂ fl. 1 parechia gheté pentru fetitie, tari, cu 2 talpi, de vitielu, marochinu etc.

Si dupa mesura se póte comandá acést'a incaltiaminte.

Pretiurile acestea se intielege per cass'a (bani gat'a). Celoru, cari cumpera séu comanda in en gros (cu toptanulu), li se face si alte modificari in pretiuri.

Tóte alte incaltiaminte de luesu etc. sunt tare scadiute in pretiuri. Lagaru mare de totufeliulu de incaltiaminte barbatesci, de dame si copii: peste 3 mii parechi fabricatu propriu, germanu si francesu.

Assortimentu mare in palarii si siepci pentru barbati si copii cu pretiuri fórté eftine. Comande din afara se efectueza promptu si franco se primesce inapoi ce nu convine.

Alifa a vindecá bataturi (ochiuri) si degeraturi à 30 si 50 cr. cuthi'a. 6-*

Fórté importantu!

Fórté importantu!

Fórté importantu!

Pretiurile piatiei

din 28 Martiu st. n. 1879.

	Hectolitru.	fl. cr.	Hectolitru.	fl. cr.
Granu	fruntea . . .	6.—	Mazerea	5.10
	midulocu . . .	5.70	Lintea	9.70
	de diosu . . .	4.90	Fasolea	3.20
Mestecatu . . .	3.80	Cartofi	2.—	
Secara	fromósa . . .	3.45	Sementia de inu . . .	10.90
	de midulocu .	3.10	„ de cânepa . . .	5.—
Ordiulu	frumosu . . .	3.80	1 Chilo. fl. cr.	
	de midulocu .	3.60	Carne de vita . . .	—40
Ovesulu	frumosu . . .	2.20	„ de rimatoriu . . .	—40
	de midulocu .	2.15	„ de berbece . . .	—
Porumbulu . . .	3.45	100 Chile. fl. cr.		
Meiu	4.25	Seu de vita prospetu .	32.—	
Hrisca	—	„ „ „ topitu . . .	48.—	

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 28 Martiu st. n. 1879.

5 ⁰ / ₀ Rent'a charthia (Metalliques) . . .	64.40	Oblig. rurali ungare .	76.75
5 ⁰ / ₀ Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). .	64.60	„ „ Banat-Timis. . .	82.25
Losurile din 1860 . . .	117.50	„ „ transilvane. . .	78.50
Actiunile banicei nation. .	804.—	„ „ croato-slav. . .	87.—
„ instit. de creditu . . .	243.25	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni.	116.95	Galbini imperatesci . .	5.53
		Napoleond'ori	9.31
		Marci 100 imp. germ. .	57.35

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henricu.